

รายงานสถานการณ์ศัตรูข้าว

วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๘

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
โทร. ๐๒-๙๕๕๑๕๑๔ โทรสาร ๐๒-๙๕๕๑๕๑๔

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

๑. สถานการณ์ศัตรูข้าว

พื้นที่ปลูกตามรายงานของสำนักงานเกษตรจังหวัด ณ วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๘ จำนวน ๗๑ จังหวัด มีพื้นที่ปลูกข้าว ๔๕,๕๙๐,๗๐๓ ไร่ สถานการณ์ศัตรูข้าว ในสัปดาห์นี้

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล* พื้นที่การระบาด ๓,๘๓๘ ไร่ ในข้าวอายุช่วง ๔๐ วัน จำนวน ๒๖ ไร่ ในข้าวอายุช่วง ๔๐ - ๖๐ วัน จำนวน ๓๑๒ ไร่ และในข้าวอายุช่วงมากกว่า ๖๐ วัน จำนวน ๓,๕๐๐ ไร่ (ลดลง ๑,๔๕๙ ไร่) พบการระบาดในพื้นที่ ๔ จังหวัด ดังนี้

จังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ อำเภอสังขะบุรี

จังหวัดน่าน ได้แก่ อำเภอเมือง ท่าวังผา เวียงสา นาหมื่น และอำเภอปัว

จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ อำเภอเสิงสาง และอำเภอวังน้ำเขียว

จังหวัดปัตตานี ได้แก่ อำเภอปานาเระ

โรคไหม้** พื้นที่การระบาด ๗๖,๖๙๑ ไร่ ในระดับรุนแรง ๕๒,๑๕๐ ไร่ และในระดับไม่รุนแรง ๒๔,๕๔๑ ไร่ (ลดลง ๑,๕๒๒ ไร่) พบการระบาดในพื้นที่ ๑๖ จังหวัด ดังนี้

จังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ อำเภอสังขะบุรี

จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ อำเภอหนองกี่ และอำเภอลำปลายมาศ

จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ อำเภอเมือง

จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ อำเภอเสิงสาง โนนไทย และอำเภอขามสะแกแสง

จังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ อำเภอศรีเมืองใหม่ พิบูลมังสาหาร ดอนมดแดง นาจะหลวย ตระการพืชผล บუნทริก พุ่งศรีอุดม น้ำยืน และอำเภอสว่างวีระวงศ์

จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ อำเภอโกสุมพิสัย และอำเภอเชียงยืน

จังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ อำเภอกันทรลักษณ์

จังหวัดมุกดาหาร ได้แก่ อำเภอเมือง ดอนตาล หนองสูง และอำเภอนิคมน้ำอ้อย

จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ อำเภอสำโรงทาบ

จังหวัดสกลนคร ได้แก่ อำเภอคำตากล้า

จังหวัดหนองคาย ได้แก่ อำเภอศรีเชียงใหม่

จังหวัดพะเยา ได้แก่ อำเภอเมือง ดอกคำใต้ แม่ใจ และอำเภอภูกามยาว

จังหวัดลำปาง ได้แก่ อำเภอแจ้ห่ม

จังหวัดแพร่ ได้แก่ อำเภอลอง และอำเภอเด่นเกอ

จังหวัดเชียงราย ได้แก่ อำเภอป่าแดด

จังหวัดน่าน ได้แก่ อำเภอเมือง นาน้อย เวียงสา บ่อเกลือ ท่าวังผา นาหมื่น และอำเภอปัว

๒. การคาดการณ์

จากการตรวจสอบสภาพแวดล้อมย้อนหลัง ๗ วันจากสถานีตรวจวัด (Gistda) ๒๔ สถานี สภาพอากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยาล่วงหน้า ๗ วัน (๒๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘)

๒.๑ พื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีสภาพอุณหภูมิเฉลี่ย ๒๒ - ๒๘ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๖๕-๗๐ % จากการตรวจสอบสภาพแวดล้อมจากสถานีตรวจวัด(Gistda) ในภาคเหนือที่ ต.มหาชัย

อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๕.๒๕ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๙๖ % ที่ ต.ตาลชุม อ.ท่าวังผา จ.น่าน อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๔.๘ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๙๗ % ที่บ้านวังน้ำเย็น ต.แม่ป่าก อ.วังชิ้น จ.แพร่ อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๔.๘ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๙๒% ภาคกลาง ต.คลองวัว อ.เมือง จ.อ่างทอง อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๙.๖ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๗๖ % และข้อมูลจากกรมอุตุนิยมวิทยาในช่วงวันที่ ๒๔-๓๐ ก.ย.๕๘ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีฝนตกกระจายทั่วไป ร้อยละ ๔๐-๖๐ เป็นสภาพเหมาะสมต่อเชื้อราศัตรูธรรมชาติ ช่วยทำลายและปริมาณเพลี้ยกระโดดได้ดีหากสภาพแวดล้อมในปลายสัปดาห์เปลี่ยนไปทางที่เหมาะสมต่อเพลี้ยกระโดดให้ทำการหมั่นตรวจสอบในแปลงข้าวที่ปลูกพันธุ์อ่อนแอและหนาแน่น เพราะอาจจะเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาด ซึ่งก็ได้แก่พื้นที่ จังหวัดนครสวรรค์ น่าน พิษณุโลก พิจิตร อุทัยธานีชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม กาญจนบุรี นครราชสีมา สงขลา ยะลา นราธิวาส และจังหวัดปัตตานี ควรเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด เพราะอาจจะเกิดการระบาดขึ้นได้

๒.๒ พื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของโรคไหม้ข้าว เป็นพื้นที่ที่มีสภาพอากาศ อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๒ - ๒๕ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยมากกว่า ๘๐ % จากการตรวจสอบสภาพแวดล้อมจากสถานีตรวจวัด (Gistda) ในภาคเหนือ บ้านวังน้ำเย็น ต.แม่ป่าก อ.วังชิ้น จ.แพร่ อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๔.๘ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๙๒ % , ต.จันจว้า อ.แม่จัน จ.เชียงราย อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๔.๗ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๙๗ % , ต.ตาลชุม อ.ท่าวังผา จ.น่าน อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๔.๘ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๙๗ % และสถานีตรวจวัด(Gistda) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตำบลคำเจริญ อำเภอดงหลวง จ.อุบลราชธานี อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๕.๙ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๘๗ % , ต.หนองขาม อ.แก่งคร้อ จ.ชัยภูมิ อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๔.๙ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๙๑ % , ต.หาดคำ อ.เมือง จ.หนองคาย อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๕ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๙๔ % และข้อมูลจากกรมอุตุนิยมวิทยา ในช่วงวันที่ ๒๔-๓๐ ก.ย.๕๘ พื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีฝนตกกระจายทั่วไป ๔๐-๖๐ % ซึ่งเป็นสภาพที่เหมาะสมแก่การระบาดของโรคไหม้ โดยขณะนี้ข้าวอยู่ในระยะกล้าจนถึงระยะแตกกอ โดยเฉพาะในแปลงที่ปลูกข้าวหนาแน่น และปลูกข้าวพันธุ์ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕ กข.๑๕ และกข.๖ ซึ่งเป็นพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรคไหม้มาก ควรเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด เพราะอาจเกิดโรคไหม้ได้ ทำให้ผลผลิตข้าวเสียหาย ได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ เชียงราย ลำปาง แพร่ นครราชสีมา มหาสารคาม ศรีสะเกษ มุกดาหาร ขอนแก่น สุรินทร์ สกลนคร พะเยา หนองคาย ชัยภูมิ มหาสารคาม และอุบลราชธานี

๓. ผลการดำเนินงาน

๓.๑ กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช ได้จัดทำข่าวเตือนการระบาดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและโรคไหม้ข้าวทางเว็บไซต์กรมส่งเสริมการเกษตร และกองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

๓.๒ สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ ชัยภูมิ นครราชสีมา อุบลราชธานี ศรีสะเกษ มุกดาหาร ขอนแก่น สุรินทร์ หนองคาย มหาสารคาม สกลนคร พะเยา ลำปาง เชียงรายน่าน แพร่ อุตรดิตถ์ และน่าน แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาและงดการใช้ปุ๋ยไนโตรเจนในระยะนี้เพื่อควบคุมโรคไหม้ข้าว รวมทั้งแนะนำให้เกษตรกรใช้สารเคมีกำจัดตามคำแนะนำของกรมการข้าว

๓.๓ สำนักงานเกษตรจังหวัดกาญจนบุรี น่าน แพร่ นครราชสีมา และจังหวัดปัตตานี แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราบีวเวอร์เรีย ควบคุมเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และแนะนำให้เกษตรกรใช้สารเคมีกำจัดตามคำแนะนำของกรมการข้าว

ประชาสัมพันธ์แจ้งจังหวัดที่เคยพบการระบาดและพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาด ๔๒ จังหวัด เตรียมความพร้อมในพื้นที่ระบาดซ้ำซากเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการระบาดขึ้นอีก โดยได้จัดทำแปลงติดตามสถานการณ์ทั้งหมดจำนวน ๘๐๙ แปลง ศจช. ในพื้นที่เสี่ยงเร่งผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบีวเวอร์เรีย และรณรงค์ให้สมาชิกใช้ควบคุมศัตรูข้าวในทุกพื้นที่

หมายเหตุ จังหวัดที่มีข้อมูลพื้นที่ปลูกข้าว ๗๑ จังหวัด ๕,๑๐๙ ตำบล

*จังหวัดที่มีรายงานข้อมูล ๗๑ จังหวัด ๓,๒๕๙ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๒๐ และ ๖๓.๗๘ ตามลำดับ

จังหวัดที่ไม่มีรายงานข้อมูล ๖ จังหวัด ๑,๘๕๐ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๗.๗๙ และ ๓๖.๒๑ ตามลำดับ

** จังหวัดที่มีรายงานข้อมูล ๗๑ จังหวัด ๓,๒๑๐ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๒๐ และ ๖๒.๘๓ ตามลำดับ

จังหวัดที่ไม่มีรายงานข้อมูล ๖ จังหวัด ๑,๘๙๙ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๗.๗๙ และ ๓๗.๑๖ ตามลำดับ

รายละเอียดเพิ่มเติม ในรายงานสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช ทาง <http://www.doae.go.th/> หรือ

<http://www.ppsf.doae.go.th/>

แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบการระบาดของโรคใหม่
ระหว่างปี ๒๕๕๗/๒๕๕๘

